

Universitätsbibliothek Wuppertal

**DIONYSII || LAMBINI MON-||STROLIENSIS RE-||GII
PROFESSORIS,|| IN || Q. HORATIVM FLACCVM EX FIDE
ATQVE || AVCTORITATE COMPLVRIVM LIBRORVM
MANV-||scriptorum à se emendatum, et aliquoties
recogni-||tum, ...**

Horatius Flaccus, Quintus

Frankfurt/Main, 1577

Ode 2: Ad Antonium Iulum, M. Antonij triumviri fil.

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1066](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1066)

A ad Mæcen. 3. lib. 1. *Nocturno certare mero, putere diurno.* Od. 12. lib. 2. *certare ioco.*

SED CVR HEV, LIG. CVR] posteaquam multis verbis ostendit, se iam ad amorem esse ineptum, atque (vt ita dicam) mancum, denique iudicio tandem, ac voluntate ab huiusmodi delicijs, ineptijs, ac nequitijs abhorre: nunc vi amoris coactus fatetur se, quamvis ætate iam ingrauescente à tali mollitie, ac nequitia remotissimus esse debeat, amore Ligurini pueri incensum tamen ad pristinas lasciuias reuocari.

MANAT RARA M. LACR.] lacrymarum raritas acrem quidem significat doloris vim esse, quæ lacrymas exprimat: veruntamen ita lentum, & tabificum morbum, vt non vniuersæ erumpant, sed spatio interposito guttatim defluant.

INTER VERBA CADIT] titubat, hæsitat in medio sermone. Plutarchus in Demetrio *ἐπιλογιστὴς* appellat. Seruius hunc locum profert ad verbum illum Virg. *Aeneid.* 4. *Incipit effari, mediâque in vocere sistit.* Vide annot. ad Od. 13. lib. 1.

NOCTURN. TE EGO SOMN.] quo quisque in studio diem conterit, & quibus in curis est occupatus, eas res plerumque somniare solet: quod elegantissimis versibus docet Lucret. lib. 4. *Et, quo quisque ferè studio deuiet, ut adhaeret, Aut quibus in rebus multum sumus ante morati, Atque in quaratione fuit contenta magis mens, In somnis eadè plerumque videmur obire. Causidici causas agere, & componere leges. Induperatores pugnare, & prælia obire, Nante cum ventis contractum cernere bellum.* sic autem hunc postremum Lucretij versum emendauit. Virg. *pharm. an qui amant ipsi sibi somnia fingunt?* sic Philippides ille apud Aristoph. *ὁ νεφέλας* equos somniat. huc pertinet ea, quæ notat Seru. ad illud Virg. *Alexide. Eben, quid volui mis. m. &c. Quem fugis?* de gemina voluptate: vna, quæ re vera, & sensibus percipitur: altera, quæ cogitatione informatur. Vnde ita debemus accipere, hunc versum, per cogitationem, opinata illa & depicta voluptate: qua cernere & alloqui videbatur absentem. Hæc fere Seruius.

C PER GRAMINA MART. CAMPI] quasi ludentem in campo Martio.

PER AQUAS VOLVB.] quasi in Tibiri denatantem.

DVRE] inexorabilis.

AD ANTONIVM IV-
lum, M. Antonij trium-
virifil. Ode 2.

Pindarum imitari periculosum esse.

Pindarum quisquis studet æmulari, I-
Vle, ceratis ope Dædalæa
Nititur pennis, vitreo daturus
Nomina ponto.

Monte decurrens velut amnis, imbres D

Quem super notas aluere ripas,
Feruet, immensusque ruit profundo
Pindarus ore,

Laurea donandus Apollinari,
Seu per audaceis noua dithyrambos
Verba deuoluit, numerisque fertur

Lege solutis:

Seu deos, regesque canit, deorum
Sanguinem: per quos cecidere iusta
Morte Centauri: cecidit tremenda

Flamma Chimæa:

Siue, quos Elæa domum reducit
Palma cælestis: pugilè mve, equumve
Dicit: & centum potiore signis

Munere donat:

Flebili sponse iuuenemve raptum E
Plorat: & vireis, animumque, morès-
Que aureos educit in astra, nigrò-
Que inuidet Orco.

Multa Dircaum leuat aura cycnum,
Tendit, Antoni, quoties in altos
Nubium tractus: ego apis Matina
More, modoque

Grata carpentis thyma per laborem
Plurimum circa nemus, vuidique
Tiburis ripas, operosa paruus
Carmina fingo.

Concines maiore poëta plectro
Cæsarem, quandoque trahet feroceis F
Per sacrum cliuum, merita decorus
Fronde, Sicambros:

Quo nihil maius, meliusve terris
Fata donauere, bonique diui,
Nec dabunt: quamuis redeant in aurum
Tempora priscum.

Concines lætosque dies, & urbis
Publicum ludum, super impetrato
Fortis Augusti reditu, forūmque
Litibus orbum.

Tum meæ, siquid loquar audiendum,
Vocis accedet bona pars: & ô Sol
Pulcher, ô laudande, canam recepto
Cæsare felix. Téque,

A *Tēque, dum procedis, Io triumphē,
Non semel dicemus, Io triumphē,
Ciuitas omnis: dabimúsque diuis
Tura benignis.*

*Te decem tauri, totidémque vacca,
Me tener soluet vitulus relicta
Matre, qui largis iuuenescit herbis
In mea vota,*

*Fronte curuatos imitatus igneis
Tertium Luna referentis ortum,
Quà notam duxit, niueus videri,
Cetera fuluus.*

PINDARVM] hęc Ode est ad laudandum cōparata, seu ἐγκομιστική. Laudat autem Pindarum pōctam lyricum, Thebanum.

ÆMVLARI] æmulari cum quatto casu iunctum, imitari significat.

B I-VLE] prima vocalis huius nominis pertinet ad pedem vltimum primi versus, hoc modo, æmulari I-ule, &c. vt rectē animaduertit Passeratius: quod & alibi. Od. 2. lib. 1. *Ioue non probante v-Xorius amnis.* & vt in quibusdam libris legitur, Od. 27. lib. 3. *potes hac ab orno Pendulum zona bene te secuta e-Lidere collum.* & apud Catull. carmine de Iulix & Manlij nuptijs. *Flere desine: non tibi Aurūculeia periculū est, Ne qua femina pulchrior, &c.*

CERATIS OPE DÆDALEA, &c.] ceratis, id est, cera iunctis. ope Dædalæ autem, id est, arte Dædali: quemadmodum Icarus scilicet. De Dædalo & Icaro, satis multa diximus ad Od. 1. & 3. lib. 1.

PENNIS] nonnulli libri veteres, habēt *pinnis*.

VITREO] pellucido instar vitri: διαφανεί, vt Od. 13. lib. 3. *ὁ φons Blandusia splendidior vitro.* & Od. 18. lib. 1. *Arcanæque fides prodiga pellucidior vitro.* vel vitreum dixit quia aqua omnis vitrei, id est, viridis, aut cærulei coloris videtur, vt annot. ad Odam 17. lib. 1.

C MONTE DECVR. VELVT AMN. &c.] Ordo verborum talis est. feruet Pindarus velut amnis monte decurrens, id est, torrens, quē imbres, &c. significat hoc simili, Pindarum verbis esse grandem & elatum, sententijs vberem & copiosum, ipso sermonis cursu celerem, & incitatum. de hoc autem genere ordinis aliquantū perturbati dicemus ad illum locum Saty. 5. lib. 1. *aqua non ditior vrna Qui locus à forti Diomede est conditus olim.* huc pertinent, quæ annotauimus ad illum locum, *cetera fluminis Ritu feruntur, &c.* Od. 29. lib. 3. Quod autem quidam libri habent, *Cum super notas saliere ripas:* non placet, neq; ferri potest. Quid est enim *imbres saliere super ripas?* dixisset potius, cum amnis salijt super ripas notas, seu potius extra ripas. Omnino inepta scriptura est, & primū ab aliquo semidocto, & tamen cōfidente, excogitata, atque adscripta: deinde ab ali

quo scriptore librario in texturam verborum D translata.

LAVREA DONANDVS APOLLINARI] Sup. Od. vlt. lib. 3. *laurum Delphicam dixit.* & infra Oda prox. *Delijs Ornatum folijs ducem.*

SEV PER AVD. NOVA DITHYR.] M. Tull. lib. 3. de oratore, de numeris oratorijs disputans, *Namque ego* (inquit) *Theophrasto assentior, qui putat orationem, quæ quidem sit polita, atque facta quodammodo, non astrictè, sed remissius numerosam esse oportere. Etenim, sicut ille suspicatur, ex illis modis, quibus hic vsitatus versus efficitur, post anapæstus procerior quidam numerus effloruit: inde ille licentior & diuitor fluxit dithyrambus, cuius membra, & pedes (vt ait idem) sunt in omni locuplete oratione diffusa: & si numerosum est id in omnibus sonis atque vocibus, quod habet quasdam impressiones, & quod metiri possumus interuallis equalibus, rectè genus hoc numerorum, dummodo ne continuum sit, in orationis laude ponetur.* quo ex loco colligi potest, dithyrambum, pedem non fuisse, sed vel chorum, vel carmen aliquod, idque in Bacchum, qui præter alia, etiam hoc nomine appellatur, vt supra diximus. Idem Tull. in eo libello, qui inscribitur de optimo genere oratorum, dithyrambicum genus in pōematis numerat. *Pōematis enim* (inquit) *tragicæ, Comici, Epici, Melici etiam, ac Dithyrambici, quod minus est tractatum à Latinis, suum quoduis genus est diuersum à reliquis.* Iam Dithyrambū Olymp. carm. 13. Pindarus significat Corinthi esse inuentum, eumque *Βονηάτιω* nominat, vel quod victori bos erat præmium, vel quod cum clamore recitabatur: quamuis idem Pindarus in primo dithyrambo (vt scribit eius interpres: Nam nihil nos quidem comperti habere possumus, cū omnes Pindarici dithyrabi interierint) dicat Thebis esse repertum. Tradunt nonnulli dithyrambum, chorum fuisse in orbem actum, ad honorē Bacchi, laudémque pertinentem: eumque esse appellatum *ἀπὸ τοῦ Διονύσου τὸ ἐκ δύο θυράων ἐξελθόντος*, id est, à Baccho binis foribus egresso, nempe ex vtero materno, & Iouis femore: Postremò illius inuentores fuisse Corinthios in Dionysiacis. hęc Pindari interpretes. Alij Bacchum ipsum *διθύραμβον*, & *θρίαμβον* esse dictum scribunt. Fuisse autem dithyrambos planè Bacchicos, in eisque magnam vim ad animos concitandos & perturbandos fuisse, neque eos vllis, præterquam furore quodam affectis, & lymphaticis conuenisse, declarat Plato in Phædro his verbis, *Σιγῇ πίνω ἀκρε. τῶ ὄντι γὰρ θεὸς ἔοικεν ὁ πόσις εἶναι. ὥστε ἐὰν ἀπὸ πολλῆς νυμφόλητος περσιόντος τοῦ λόγου γένομαι μὴ θαυμάσης. τὰ νῦν γὰρ ἐπὶ πόρῳ διθύραμβων φθέγγομαι:* id est, tacitus ergo audi. Reuera enim diuinus hic locus videtur esse. Ita que si crebrò tibi progrediente oratione lymphatus fieri videar, ne mirare. Nunc enim, quæ loquor, nō longè absunt à dithyrambis, audaceis autem appellat dithyrambos, vel propter inusitatam & audacem verborum iuncturam, vel propter pedes & numeros lege solutos, vt mox subiicit.

DEVOLVIT] deorsum voluit, id est, quasi è superiore loco verba fundit, verba grandia loquitur.

A quitur. permanfit autem in priore fimilitudine fluminis magna vi delabentis, & præcipitantis.

LEGE SOLVTIS] non quod numeri Pindari- ci, etiam dithyrambici, lege fint foluti, fed quod numerorum dithyrambicorum maior fit licentia, quàm aliorum.

SEV DEOS, REGES QVE] quidam libri habent, *reges sue*. Deos, vt Apollinem: reges: vt Hieronem Sicilia regem.

DEORVM SANGVINEM] Homerus multis locis *διογενέας*, & *διογενέας βασιλῆας*, id est, à Ioue na- tos, & à Ioue educatos, appellat: & Hesiod. *Ex δὲ Διὸς βασιλῆες*. id est, Ex Ioue reges.

CENTAVR] Herculem, Pirithoum, & cete- ros Lapithas significat, qui centauros deuicerunt.

CECIDIT TREM. FLAM. CHIMÆ.] Bel- lerophontem significat: de quo lege Pindar. *carm. 13. Olymp.* & vide annot. ad *Od. 27. lib. 1.*

ELEA DOM. RED. PALMA] Virg. *Georg. 1. Eliadum palmas Epiros equarum.* & *3. Hic vel ad Elæi metas & maxima campi sudabit spatia, & spumas ager ore cruentas.* & lib. 6. *Æneid. Quattuor hic inuectus equis, & lampada quassans, Per Grai- um populos, mediâq; per Elidis urbem Ibat ouans, &c.*

B CÆLESTEIS] id est, quasi cælum gloria at- tingentis, vel cum alijs cælestibus ob gloriam cõ- parandos.

PUGILEMVE. EQVVMVE] siue eum laudat, qui pugilatu vicerit, siue eum, qui cursu, & certamine equestri superior fuerit. *epist. ad Pisones, Et pugilem victorem, & equum certamine primum.* a- lij de Castore & Polluce dictum volunt, à quibus dissentio.

ET CENT. POTIORE SIGN. MVNERE] videlicet carminibus donat, quæ quibuslibet signis & operibus manu factis sunt diuturniora. Pin- darus Nem. quinto carmine ait se non esse statua- rum faciendarum artificem, neque signa fingere motu carentia, & quæ perpetuò insistant in tua ba- si: sed carmina condere, quæ terras & matia pera- grent, eorumque, qui certamine aliquo victores extiterint, laudes nuntient, & coronas. Verba Pin- dari sunt hæc, *ἐκ αἰθρίας ποτίος εἰμ' ὡς ἐλλινύσοντ' ἐργά- ζεσθ' ἀγάλματ' ἐπ' αὐτῆς βαδμίδος ἔσται, ἀλλ' ἐπὶ πᾶσαις ὀλκάδος σοῦχ' ἀπ' Αἰγίνας διαγέλλοισ', ὅπ' ἀμύμωνος υἱὸς πυ- θέας εὐρυθεῖς νικῆ νεμίσις παγκρατῆς σέφανον.*

C FLEBILI SPONSÆ] flebilis hoc loco valet tristis, mæstus. Interdum significationem habet patiendi, vt *Ode 24. lib. 1. Multis ille bonis flebilis occidit.* siue (inquit) deplorat sponsum suæ sponse immatura; atque acerba morte ereptum.

MORES AVREOS] id est, mores antiquos, & aureæ ætatis, atque ex eo probos, castos, & san- ctos. vt *Od. 16. epod. Vt inquinavit ære tempus au- reum.* eodem pertinet, quod statim sequitur: *quã- nis redeant in aurum Tempora prisicum.* Nota est autem ex Hesiodo aras aurea, argentea, ærea, fer- rea. *Χρῦσον μὲν ἀρώτῃσσι γένος μερόπων ἀνθρώπων Ἀθέραισι ποίησαν,* &c. id est, Aureū quidẽ primum gen⁹ homi- num, distinctè & articulatè loquentium fecerunt dij immortales, &c.

EDUCIT IN ASTRA] i. vt *Od. 25. lib. 3. lo- quitur, stellis inserit.* Catull. *vocare in cælum.* Virg.

Æneid. 3. tollere in astra. M. Tull. *ferre in cælum.* i- dem ad Att. lib. 2. *laudes nostras in astra sustulit.* sic idem Horat. *Saty. 7. lib. 2. absentem rusticus vr- bem Tollis ad astra lenis.* Idem *epist. ad Fusc. Arist. Que vos ad cælum effertis rumore secundo.* corruptè autem legitur in alijs libris *deducit*, cum libri ferè omnes veteres habeant, *educit.* sic Virg. lib. 2. *Æ- neid. calòque educere iussit.* ibid. *summisq; sub astra Eductam tectis.*

NIGROQVE INVIDET ORCO] adi- mit Orco, id est, à morte vindicat. nam quæ alijs inuidemus, adimimus, aut certè adimere volu- mus.

DIRCÆVM] Pindarum poëtam Thebanum. Dirce fons Thebanus. *cycnum autem, id est, va- tem.* sup. *Od. 20. lib. 2. & album mutior in alitem.* de cycnis dicemus ad *Od. proximam.* horum au- tem verborum hæc sententia est: Pindarus longè se ab humo tollit, quoties canit Deorum, aut regū, aut victorum laudes. non serpit humi, sed subli- mis, & longissimè remotus à terra volat.

EGO APIS MAT. M.] Pindarum quidem cum cycno, se autem cum ape Calabria comparat, arrogantia crimem fugiens. sic *Lucret. lib. 4. in princip. se cum apibus comparat. Floriferis vt apes in salibus omnia limant, Omnia nos itidem depasci- mur aurea dicta.* vsus est eadem comparatione & Simonides, vt refert Plutarchus *πῶς αὖ πῆς αἰδοῦτο ἐ- αὐτῆ,* &c. his verbis, *Ὡσπερ γὰρ αἰθεσὶν ὀμυλεῖν ὁ Σιμωνί- δης φησὶ τὴν μέλιθον, ἕαυθὸν μέλι μεδομένην,* &c. id est, quemadmodū. n. versari circum flores apem ait Si- monides, mel flauum molientem, &c.

MATINÆ] Calabria. Nam *Matinus* mons in Calabria est. suprà *Od. 28. lib. 1. litus Matinum.* & *Od. 16. epod. Matina cacumina.*

CARPENTIS THYMA] sic sup. *Od. 27. car- pere flores:* quod Græci vno verbo dicunt *ἀθρολογεῖν.* vide annot. ad *Od. 11. lib. 1.*

VVIDIQVE TIBVRIS] sup. *Od. 29. lib. 3. vdam Tibur.* idque propter aquarum, quibus irri- gatur, copiam, vt *Od. proxima. Sed qua Tibur a- qua fertile perfluum.* [al. *præfluunt.*]

OPEROSA] elaborata, laboriosa, multo la- bore perfecta. *Od. 12. lib. 3. Mineruam operosam dixit.* & *Od. 1. lib. 2. diuitias operosiores. iam opero- sa parnus, ἀνθήσις est.*

CARMINA FINGO] facio, tamquam figu- lus, aut fictor. fictor cum dicit fingo, figuram im- ponit, inquit Varro lib 5. de ling. Lat. Virgil. *Ge- org. 3. & dedala fingere tecta.* lib. 8. *Æn. & corpora fingere lingua.*

CONCINES] canes. vtur eodem verbo & Catull. in nupt. Iulia & Manl. *Nuptialia cōcinens Voce carmina tinnula.* aliter M. Tull. de finibus 5. *videtne vt hæc concinant?* id est, concordent?

MAIORE POETA PL.] versibus subli- mioribus, & carmine grauiore, & maiore scriben- di spiritu.

QUANDO QVE] quodcumque, vt *Od. su- periore.*

PER SACRVM CLIVVM] per cliuum Ca- pitolinum, qui forum Romanum spectat. Nam, qui triumphabant, per viam sacram, & forum Ro- manum

D
E
F

A manum in Capitolium vehebantur, ut intelligere licet ex M. Tull. orat. de supplicijs. *At etiam, qui triumphant, eoque diutius viros hostium duces servant, ut his per triumphum ductis, pulcherrimum spectaculum, fructumque victoria populus Ro. percipere possit, cum de foro in Capitolium, currum flectere incipiunt, illos duci in carcerem iubent, idemque dies & victoribus imperij, & victis vita finem facit.* Alij putant per eum cliuū, triumphum agi solitum esse, qui Velabrum attingit, auctoritate Suetonij adducti, in Iulio Cæsare: cuius hæc verba sunt, *Gallici triumphi die Velabrum præteruehens pane currum excussus est, axe effracto, ascenditque Capitolium ad lumina quadraginta elephantis dextra, atque sinistra lychnuchos gestantibus.* Porphirio per sacrum cliuū interpretatur, per sacram viam, qua in Capitolium ascendebatur per ascensum Capitolij.

SICAMBROS] Germaniæ populos, Menapijs finitimos, quos hodie Gheldrensis appellam⁹. infra Oda 15. *Te cede gaudentes Sicambri Compositis venerantur armis.* Non dissimulabo in aliquot libr. manuscr. scriptum esse *Sygambros.*

BONIQUE DIVI] sic Od. 5. huius lib. *Diuis*

B *orte bonis optime Romula Custos gentis.* boni autem Dij appellantur, id est, benefici, largi, liberales.

IN AVRUM PRISCVM] in aureos mores: in mores illius ætatis, aureæ.

ET VRBIS PVBL. LVDVM] & publicam ciuitatis lætitiā, quam declarabit populus ferijs, & festis diebus, & ludo.

FORVMQVE LITIBVS ORBVM] Æschines in nobili illa oratione contra Ctesiphontem, reprehendens statim à principio orationis, suorum temporum mores, querensque veterum instituta esse corrupta, dicit, si hoc, & illud fiat, tū & ciuitatem optimè administratam iri, & iudicia paucissima futura, quasi iudiciorum & accusationum frequentia, & multitudo sit vnum ex reip. malis non minimum. verba Æschinis hæc sunt: *ἔγω γὰρ αἰ μὲν δοκῶ ἢ τε πόλις ἀριστα διοικεῖσθαι, αἴτε κρίσει ἐλάττω γίνεσθαι.* & Plato lib. 3. de rep. ostendit, in ea ciuitate, vbi increbuerit intemperantia, multa iudicia multaque liteis existere: quemadmodum, vbi est morborum multitudo, ibi sunt crebræ medicorum, & pharmacopolarum officinæ. Videtur autem Horatius, ut putabat Ios. Scaliger, expressisse hoc Pindaricum Isthm. εἰδ. δ. *Κελευθὸς τ' ὄρφανοι ὄβριος,* id est, contumeliæ magnum sonitum edentis expertes. sed hoc interest quod ὄρφανοι, apud Pind. significationem habet actiuam: orbem apud Horat. passiuam.

TVM MEÆ, SI QVID LOQVAR, &c.] bona & præcipua meæ vocis pars, constat è laudibus Cæsaris. ea igitur meæ vocis pars tum accedet ad tuos cantus, cum Cæsar Sicambros de victos & captiuos ducet in triumpho. & tum ego recepto Cæsare incolumi, felix & beatus, hæc canam: *ô sol candide, ô dies pulcher, & laudande.* Catull. ad seipsum. *Fulsere quondam candidi tibi soles.* contra *solem nigrum* dicit Horat. Sat. 9. lib. 1. Quidam libri manuscr. habent, *siquid loquor audiendum, &c.* quæ lectio mihi non displicet. quin magno opere probatur.

RECEPTO CÆSARE] recuperato, qui videbatur amissus: vel de cuius salute laborabamus propter incertos belli euentus, & Sicambrorum, seu Sygambrorum, quibuscum bellum gerebat, ferocitatem, siue potius immanitatem. vitur eodem vocabulo sup. Od. 7. lib. 2. *recepto Dulce mihi furere est amico.* & epist. 2. lib. 2. *Idem finitis stidijs, & mente recepta.*

TEQVE D. PROCEDIS] Sic legendum videtur, & ita habent quidam libri manuscr. alij vt vulgati *Tuque dum proc.* eritque hic ordo verborum, *dumque tu procedis, &c.*

IO TRIUMPHÈ] Od. 9. epod. *Io triumphè, tu moraris aureos Currus, & intactas boues.* Varro lib. 5. de lingua Latina: *triumphare* (inquit) *appellatum, quod cum imperatore milites redeuntes clamant per urbem in Capitolium eunt: io triumphè, io.* idque à *Θριάμβω* Græco Liberi patris cognomento, potest ductum esse.

BENIGNIS] liberalibus & beneficis erga nos, qui Cæsarem nobis saluum reddiderint. eodem sensu hic deos *benignos*, quo paullo antè bonos dixit.

SOLVET] voto. damnantur votis ij, quibus id, quod optarunt, contigit: & ita obligantur: soluentur, cum id, quod Dijs promiserant vel tacitè, vel disertè persoluant.

RELICTA MATRE] vacca. sic infra Sat. 3. lib. 2. de rana, *vnus ubi effugit, matri denarrat.*

IUVENESCIT] adolescit, fit iuuenens.

FR. CVRV. I MIT. IGN. TERT. LVNÆ, &c.] id est, qui cornibus imitatus est curuam tertiæ lunæ figuram, significat, huius vituli valde parua esse cornua, & ita vitulum admodum tenerum. varij sunt lunæ vultus, variæ figuræ, atque ex hac varietate, similitudines, & locutiones varias ducunt poëtæ. Hom. il. 4. Diomedis equum describens, ait eum toto corpore rufum fuisse, præterquam quod in fronte notam candidam, & rotundam instar lunæ habuerit. *Ὅς τὸ μὲν ἄλλο πῶσον φοινῆζ' ἔω, ἐν δὲ μετώπῳ λευκὸν σῆμ' ἐτέτυκτο πρὸς τὸ ὄρον, ἢ ὑπέμνη.* Horat. sup. Od. 12. lib. 1. *micat inter omnes Iulium sidus, velut inter igneis Luna minores.* Od. xi. lib. 2. *neque vno Luna rubens nitet vultu.* eiusdem lib. Od. 18. *Non æq. pergunt interire Luna.* Od. 7. huius lib. *Damna tamen celeres reparant caelestia Luna.* & Od. 6. *canentes Rite crescentem face noctilucam.* & carmine sæculari ad Deos, *Siderum regina bicornis.* Virgilius georgic. 1. *Luna reuertēteis cum primū colligit igneis.* Idem lib. 3. *Æn. quæ se Plena per insertas fundebat luna fenestras.* ibidem, *Tertia iam Luna se cornua lumine complent.* Quidam libri habent, *Tertium luna referentis orbem:* quam scripturam minus probo.

QVÀ NOTAM DVXIT] qua parte notam contraxit, candidus, cetero corpore fuluus.

NIVEVS VIDERI] Græca loquendi figura est. sic enim Græci λευκός, ἢ φαεινός ἰδέσθαι. de qua plura dicemus ad Od. 8. huius lib. Sic describit equum Virgilius, quo puer Priamus vehebatur: *quem Thracius albis Portat equis bicolor maculis: vestigia primi Alba pedis, frontemque ostentans arduus albam.*

A] CETERA] *πάλλα*. etiam hoc genus Græcum est. Eurip. in Oreste. *ὄ, πάλω ζωαικός ἕνεκα σρατηλα-
τεῖν, πάλλ' ἔδερ*. id est, O prater quam quod strenuus
es ad ducendum exercitum pro muliere, cetera
nullius pretij homo. Horatius epist. ad Fuscum
Aristium lib. 1. *Excepto, quod non simul esses, cete-
ra latius*. Plinius libro 36. cap. 6. *Luculleum mar-
mor atrum alioqui, cum cetera maculis, aut colori-
bus commendatur*. Idem alibi, *Tradunt in Mysia fe-
ram esse, quæ Bonasus vocatur, equina iuba, cetera
tauro similem*. Virgil. *Aeneid.* 3. *Conferunt tegmē
spinis: at cetera Graius*. Sallust. bello Iugurth. *Mau-
ris omnibus rex Bocchus imperitabat, prater nomen,
cetera populi Rom. ignarus*. Paterculus lib. poster.
de Crasso, *qui vir cetera sanctissimus, immunitq; vo-
luptatibus*, &c. M. Tull. aliter hanc sententiam ef-
ferret, ut in orat. perf. *subilem hunc oratorem, nisi
quod solum, ceteroqui recte quidam vocant Atticū*.
Idem ad Q. frat. lib. 2. *Ego me in Cumano & Pom-
peiано, prater quam quod sine te, satis commode oble-
tābam*. Idem tamen sic locutus est in Quinctia-
na, si, ubi vulgò legitur: *sanè ceterarum rerum pa-
terfamilias & prudens & attentus: una in re minus
consideratus*: legendum est, *sanè cetera paterfami-
lias & prudens, & attentus, &c.* quemadmodum
mihi aliquando visum est.

AD MELPOMENEN Ode 3.

Se natum esse ad artem poëticam, eiusq; be-
neficio nominis immortalitatem, &
gloriam consecutum esse.

Q] *Vem tu Melpomene semel
Nascētem placido lumine videris:
Illum non labor Isthmius*

*Clarabit pugilem: non equus impiger
Curru ducet Achaico*

Victorem: neque res bellica Delijs

C] *Ornatum folijs ducem,
Quod regum tumidas cōtuderit minas,
Ostendet Capitolio:*

*Sed, quæ Tibur aquæ fertile præfluunt,
Et spissæ nemorum comæ,*

*Fingent Aëlio carmine nobilem.
Romæ principis urbium*

*Dignatur suboles inter amabileis
Vatum ponere me choros:*

Et iam dente minus mordeor inuido.

O, testudinis aureæ

Dulcem quæ strepitum Pieri temperas:

O mutis quoque piscibus

Donatura cycni, si libeat, sonum,

D] *Totum muneris hoc tui est,
Quod monstror digito praterreuntium,
Romana fidicen lyra:
Quod spiro, & placeo: si placeo: tuū est.*

Q] *QUEM TV MELPOMENE, &c.]* signifi-
cat, eum, qui ad poëticam factus sit natura, neque
clarum pugilem, neque ludis Olympicis equestri
certamine victorem, neque præstantem impera-
torem vniquam futurum: sed poetam nobilem.

P] *PLACIDO LUMINE]* oculis placidis, bene-
uolis, amicis, non obliquis, ut Callim. *ὄμμασι λο-
ξοῖς*. Sappho. *λαξὸν βλέπωνσα*.

V] *VIDERIS]* aspexeris. ut supra Od. 17. lib. 2.
Seu libra, seu me scopius aspicit. coniunctè autem
sunt intelligenda *semel videris, non semel nascēte*.

I] *ILLUM NON LAB. ISTHM.]* i. certamen cu-
rule Isthmium. certamen autem Isthmium, seu
Isthmicum à Sisypho fuisse institutum Melicertæ
cadauere, quod à delphino in Isthmum, ubi sita
Corinthus est, delatum fuerat, reperto, tradunt
scriptores. certaminis præmium pinea corona e-
rat: quæ prius ex apio fuerat. Isthmia ne Corin-
tho quidem à Memmio eversa, fuisse intermissa:
sed tantisper dum ciuibus infrequens, ac deserta
fuit, à Sicyonijs fuisse procurata, atq; administra-
ta scribit Pausan. Corinth.

A] *ACHAICO]* Eléo. Virg. lib. 1. Georg. *Eliadum
palmas Epirus equarum*.

C] *CLARABIT]* clarum reddet. Vtitur hoc ver-
bo M. Tull. in poemate illo de suis rebus gestis in
secundo consulatu: *Iuppiter excelsa clarabat sceptrā
columna: & itē saepe in Arato. & Lucr. li. 3. pro ver-
bo declarādi. Hasce secundū res animi natura vide-
tur, Atque anima claranda meis iam versibus esse*.

N] *NEQVE RES BELLICA, &c.]* neque
rebus benè gestis in bello, deuictisq; ac subactis
hostibus, laureatus, & aurato curru vectus trium-
phabit.

D] *DELIS]* Delphicis & Apollinaribus folijs: i.
laurea corona. Laurus enim Apollini sacra est.

O] *OSTENDET CAPITOLIO.]* hoc iccirco F] *ostendit
dicit, quia qui triumphabant, in Capitolium (ut
suprà dixi) vhebantur*.

P] *PRÆFLUUNT]* duo cod. Vatic. Tornes. Ruf-
sard. Nicot. habent *præfluunt*, quos secutus sum,
nonnulli *perfluunt*: alij, *perfluunt*, ut vulg. T. Liuius
quidem lib. 44. annal. ferè ita loquitur, ut habet
libri illi, quos primò loco commemoravi. *Duo
cingunt eam flumina: Clausula latere urbis, quod in
orientem patet, præfluens: Barbana ab regione, &c.*

C] *COMÆ]* frondes, ut infr. Od. 7. *redcunt iam
gramina campis, Arboribusq; comæ*.

F] *FINGENT]* reddent, efficient. sic Virg. lib. *Æ-
neid.* 2. *nec si miserum fortuna Sinonem Finxit, va-
num etiam, mendacemque improba finget*. Sallust.
bello Catil. *quæ natura, prona, & ventri obedientia
finxit*. lege quæ annotata sunt sup. ad illum locū,
Carmina singo. Oda 2. huius lib.

A] *ÆOLIO]* Sapphico, & Alcaico. Od. 30. lib. 3.
Princeps Aëlium carmē ad Italos Deduxisse modos.

PRINCI-